

Γραμμική Β

Η μυκηναϊκή Γραμμική Β γραφή ονομάστηκε έτσι από τον ανασκαφέα της Κνωσού Έρθουρ Έβανς (A. Evans) σε αντιδιαστολή με το πρώτο είδος της μινωικής Γραμμικής Α. Οι ομοιότητες των δύο γραμμικών γραφών οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η Γραμμική Β προέκυψε από τη Γραμμική Α. Παράλληλα όμως με τις ομοιότητες οι δύο γραφές παρουσιάζουν και σαφείς διαφορές, οι οποίες εντοπίζονται τόσο στην εσωτερική τους δομή όσο και στην εξωτερική μορφή των συμβόλων τους. Και οι δύο γραφές χρησιμοποιούν τον ίδιο αριθμό φωνητικών συμβόλων, ορισμένα από τα οποία είναι κοινά και στις δύο γραφές, ενώ άλλα εμφανίζονται μόνο σε μία από αυτές. Σήμερα πιστεύεται ότι η δομή της Γραμμικής Β προήλθε από τη Γραμμική Α, αλλά τροποποιήθηκε προκειμένου να εκφράσει καλύτερα την ελληνική γλώσσα.

Συλλαβογράμματα									
A	𐀀	E	𐀁	I	𐀂	O	𐀃	U	𐀄
DA	𐀅	DE	𐀆	DI	𐀇	DO	𐀈	DU	𐀉
JA	𐀊	JE	𐀋	JI	𐀌	JO	𐀍	JU	𐀎
KA	𐀏	KE	𐀐	KI	𐀑	KO	𐀒	KU	𐀓
MA	𐀔	ME	𐀕	MI	𐀖	MO	𐀗	MU	𐀘
NA	𐀙	NE	𐀚	NI	𐀛	NO	𐀜	NU	𐀝
PA	𐀞	PE	𐀟	PI	𐀠	PO	𐀡	PU	𐀢
QA	𐀣	QE	𐀤	QI	𐀥	QO	𐀦	QU	𐀧
RA	𐀨	RE	𐀩	RI	𐀪	RO	𐀫	RU	𐀬
SA	𐀭	SE	𐀮	SI	𐀯	SO	𐀰	SU	𐀱
TA	𐀲	TE	𐀳	TI	𐀴	TO	𐀵	TU	𐀶
WA	𐀸	WE	𐀹	WI	𐀺	WO	𐀻	WU	𐀼
ZA	𐀽	ZE	𐀾	ZI	𐀿	ZO	𐁀	ZU	𐁁

Η Γραμμική Β δομείται από ομάδες φωνητικών συμβόλων, οι οποίες συνοδεύονται από ιδεογράμματα.

Τα φωνητικά σύμβολα και το αντίστοιχο ιδεόγραμμα αναφέρονται στο ίδιο αντικείμενο. Τα συλλαβογράμματα, όπως ονομάζονται τα διαδοχικά φωνητικά σημεία, αναπαριστούν φωνήεντα και ανοιχτές συλλαβές με συνδυασμό ενός συμφώνου και ενός φωνήεντος, όπου το τελευταίο είναι πάντοτε φωνήεν. Σε σαρανταπέντε από τα συνολικά ογδόντα εννέα σημεία παρατηρούνται αντιστοιχίες με σημεία της Γραμμικής Α και σε άλλα δέκα παρατηρούνται αντιστοιχίες με στοιχεία των παλαιότερων μινωικών γραφών. Εκτός από τα φωνητικά σύμβολα υπάρχουν και περισσότερα από εκατό ιδεογράμματα που παριστάνουν αντικείμενα, αριθμούς, οι οποίοι ακολουθούν το δεκαδικό σύστημα και μονάδες μέτρησης του βάρους και της χωρητικότητας. Αρκετά συλλαβογράμματα, ιδεογράμματα ή μονάδες μέτρησης παραμένουν ακόμη άγνωστα. Τα κενά αυτά της αποκρυπτογράφησης συμπληρώνονται σταδιακά με την ανάγνωση περισσότερων νέων κειμένων.

Πίνακας με τα συλλαβογράμματα της Γραμμικής Β.

Από τα αρχαιολογικά δεδομένα γνωρίζουμε ότι το τελευταίο διάστημα χρήσης της Γραμμικής Β είναι το τέλος του 13ου αιώνα π.Χ., δηλαδή η τελική φάση πριν από την καταστροφή των μυκηναϊκών ανακτόρων. Δε γνωρίζουμε όμως ακριβώς το χρόνο της δημιουργίας της. Οι πινακίδες της Κνωσού χρονολογούνται στο διάστημα 1425-1385 π.Χ., άρα η χρήση της πιστοποιείται ήδη στον 15ο αιώνα π.Χ., ενώ η δημιουργία της μπορεί να τοποθετηθεί και νωρίτερα. Η εμφάνισή της στα ανακτορικά κέντρα της ηπειρωτικής Ελλάδας υπολογίζεται

γύρω στο 1350-1300 π.Χ.

Με την καταστροφή των μυκηναϊκών ανακτόρων σταμάτησε και η χρήση της Γραμμικής Β, η οποία δεν αντικαταστάθηκε από κάποια άλλη γραφή μέχρι την εισαγωγή του φοινικικού αλφαβήτου τον 8ο αιώνα π.Χ. Αυτό σημαίνει ότι η μυκηναϊκή γραφή είχε ως μόνο λόγο ύπαρξης να διευκολύνει τις διοικητικές λειτουργίες των ανακτόρων. Οι επόμενοι "σκοτεινοί αιώνες" χαρακτηρίζονται από πλήρη έλλειψη γραπτών πηγών, ωστόσο η μυκηναϊκή γλωσσική παράδοση διατηρήθηκε στον προφορικό λόγο. Ορισμένα στοιχεία της μυκηναϊκής διαλέκτου διασώθηκαν στα ομηρικά έπη και στη μεταγενέστερη ποίηση που διατήρησε τα επικά στοιχεία.

www.lme.gr